

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrz

Podgorica, 6. april 2026. godine

SEKTORSKA ANALIZA
za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2027. godini

Sektorska analiza se sačinjava na osnovu strateških i planskih dokumenata odnosno propisa u odgovarajućoj oblasti od javnog interesa uz konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama, i predstavlja osnov za utvrđivanje prioriternih oblasti i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz državnog budžeta u narednoj godini, u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama. Sektorska analiza se priprema u tekućoj za narednu kalendarsku godinu radi blagovremenog planiranja visine sredstava koja će biti opredijeljena na pozicijama ministarstava nadležnih za oblasti koje Vlada utvrdi kao prioritne za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija. Analiza će poslužiti i za pripremu javnih konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti koja će biti utvrđena kao prioritna.

1. OBLASTI OD JAVNOG INTERESA U KOJIMA SE PLANIRA FINANSIJSKA PODRŠKA ZA PROJEKTE I PROGRAME NVO

1.1. Navesti u kojim oblastima od javnog interesa (iz člana 32 Zakona o NVO) iz nadležnosti ministarstva planirate finansijsku podršku iz budžeta za projekte i programe NVO:

☐ socijalna i zdravstvena zaštita	☒ razvoj civilnog društva i volonterizma	☐ zaštita životne sredine
☐ smanjenje siromaštva	☐ evroatlantske i evropske integracije Crne Gore	☐ poljoprivreda i ruralni razvoj
☐ zaštita lica sa invaliditetom	☐ institucionalno i vaninstitucionalno obrazovanje	☐ održivi razvoj
☐ društvena briga o djeci i mladima	☐ nauka	☐ zaštita potrošača
☐ pomoć starijim licima	☐ umjetnost	☐ rodna ravnopravnost
☐ zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava	☐ kultura	☐ borba protiv korupcije i organizovanog kriminala
☐ vladavina prava	☐ tehnička kultura	☐ borba protiv bolesti zavisnosti
☐ druge oblasti od javnog interesa utvrđene posebnim zakonom (navesti koje):		

2. PRIORITETNI PROBLEMI I POTREBE KOJE TREBA RIJEŠITI U 2027. GODINI FINANSIRANJEM PROJEKATA I PROGRAMA NVO

2.1. Navesti prioritetne probleme u oblasti(ma) iz nadležnosti ministarstva koji se planiraju rješavati finansiranjem projekata i programa nevladinih organizacija. Opis problema obrazložiti koristeći konkretne mjerljive pokazatelje trenutnog stanja i željenog stanja odnosno rješenja, navodeći izvor u kojem su takvi podaci dostupni. Pokazatelji mogu biti informacije iz uporednih analiza, izvještaja, rezultata istraživanja, studija, i drugi dostupni statistički podaci.

Opis problema:

Uvod

Volonterizam u Crnoj Gori ima dugu tradiciju. Strateški pravci definisani su u dokumentu *Strategija razvoja volonterizma za period 2025–2029 s Akcionim planom za period 2026–2027*. Međutim, normativni i institucionalni instrumenti sami po sebi nijesu dovoljni da se volonteriranje ustalilo kao oblik građanske svijesti o solidarnosti, društvenoj odgovornosti, saradnji i brizi za opšte dobro. Upravo zato je neophodno da budući projekti nevladinih organizacija koji će se finansirati kroz javni konkurs u 2027. godini, budu usmjereni na doprinos u rješavanju izazova u ovoj oblasti. Budući da ovi izazovi postoje u kontinuitetu potreba je da se s više uticaja i adresa djelovanja mijenja odnos prema građanskoj svijeti koja je temelj volontiranja. Činjenica je da se volontiranje najčešće odvija u organizacijama civilnog društva i da je ovaj sektor najviše zaslužan za odnos volontera i organizatora volontiranja prema pojedincu, lokalnoj zajednici i širem okruženju.

Volontiranje se nedovoljno prepoznaje kao oblik neformalnog obrazovanja i sticanja kompetencija pa mladi nemaju dovoljno podsticaja da se aktivno uključe. Analize pokazuju da građani nisu dovoljno informisani o mogućnostima volontiranja, dok se doprinos volontera rijetko valorizuje u obrazovnom i profesionalnom kontekstu. Koordinacija među institucijama je nedovoljna, a broj volonterskih servisa ograničen. Posljedice ovakvog stanja ogledaju se u nedovoljnom broju aktivnih volontera, slaboj društvenoj valorizaciji volontiranja, neusklađenosti s evropskim standardima i ograničenim mogućnostima za profesionalni razvoj volontera. Zato je neophodno da se kroz projekte nevladinih organizacija volontiranje afirmiše kao vrijednosni okvir društvene kohezije, a ne samo kao administrativna praksa.

Ključni problemi u oblasti razvoja civilnog društva i volonterizma – trenutno i željeno stanje

Ključni problemi koji se kroz projekte nevladinih organizacija u 2027. godini žele prevazići jesu: nedostatak istraživanja, slab kadrovski razvoj, nedovoljna valorizacija volontiranja i njegova povezanost s obrazovanjem. Ključna rješenja podrazumijevaju sistem zasnovan na istraživanju, promociji, edukaciji, integraciji u obrazovne politike i inovativnim pristupima koji jačaju vidljivost, motivaciju i kvalitet volonterskog angažmana.

(1) Nedostatak istraživanja: Trenutno stanje – ne postoji dovoljan broj empirijskih istraživanja (ankete, intervjui, fokus grupe, longitudinalne studije) na nacionalnom i lokalnom nivou radi mapiranja stanja i prilagođavanja potreba za razvojem volonterizma. Ovaj problem je prepoznat prilikom izrade dokumenata *Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori*, kao i *Strategije razvoja volonterizma za period 2025–2029 s Akcionim planom za period 2026–2027*. Posljedica nedostatka relevantnih i pouzdanih podataka baziranih na istraživanjima ogleda se u otežanom kreiranju ciljanih i efikasnih javnih politika i mjera, ograničenom razumijevanju stvarnih potreba i prepreka u oblasti volonterizma, kao i smanjenoj mogućnosti praćenja efekata sprovedenih aktivnosti i donošenja odluka zasnovanih na dokazima.

Željeno stanje – projekti nevladinih organizacija treba da prepoznaju aktivnosti koje uključuju mjerodavna – empirijska istraživanja koja bi poslužila kao baza za kreiranje akcija i budućih projektnih aktivnosti nevladinih organizacija, jer se istraživanjima detektuju određeni stvarni pokazatelji o obimu, strukturi i potrebama u oblasti volonterizma, što omogućava preciznije definisanje prioriteta, ciljanih aktivnosti i efikasnije usmjeravanje resursa. Dolazak do željenog stanja prepoznat je Akcionim planom 2026–2027 Strategije razvoja volonterizma 2025–2029 (Aktivnost 1.1.4 – Sprovesti istraživanja o volonterizmu na nacionalnom i lokalnom nivou).¹

(2) Nedovoljna kadrovska podrška: Trenutno stanje – postoji diskontinuitet u razvoju sistema obuke za volontere, koordinate i zaposlene u organizacijama nevladinog sektora i civilnog društva uopšte. Ovaj problem je detektovan prilikom istraživanja i sprovedenog upitnika za izradu dokumenta *Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori* i prepoznat je u preporukama u ovom dokumentu.²

Željeno stanje – preporučljivo je da projekti nevladinih organizacija obezbijede stručne treninge i programe licenciranog menadžmenta volonterizma, čime se jača profesionalizacija sektora, kao i uopšte stručne treninge i programe obuke za volontere. Dolazak do željenog stanja prepoznat je Akcionim planom 2026–2027 Strategije razvoja volonterizma 2025–2029 (Aktivnost 1.2.1 – Organizovati stručne obuke i treninge za zaposlene i volontere; Aktivnost 2.1.1 – Realizovati obuke za koordinate volontera/organizatore volontiranja; Aktivnost 2.1.2 – Realizovati obuke za volontere).³

¹ Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (2025), *Strategija razvoja volonterizma za period 2025–2029 s Akcionim planom za period 2026–2027*, str. 52. Dostupno na: <https://wapi.gov.me/download-preview/a4bf1802-b7bb-4bc5-a418-5906cbd659b0?version=1.0>

² Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (2025), *Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori*, str. 16 i 24. Dostupno na: <https://wapi.gov.me/download-preview/7478b5e3-202b-4511-be9c-991206eeb7c0?version=1.0>

³ Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (2025), *Strategija razvoja volonterizma za period 2025–2029 s Akcionim planom za period 2026–2027*, str. 54 i 55. Dostupno na: <https://wapi.gov.me/download-preview/a4bf1802-b7bb-4bc5-a418-5906cbd659b0?version=1.0>

(3) Nedovoljna društvena valorizacija volontiranja: Trenutno stanje – volonterski doprinos se rijetko priznaje u obrazovnom i profesionalnom kontekstu. Ovaj problem je detektovan prilikom istraživanja i izrade dokumenta *Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori* i prepoznat je u preporukama u ovom dokumentu.⁴

Željeno stanje – projekti nevladinih organizacija treba da promovišu aktivnosti volontiranja i validacione dokumente (volonterske knjižice, sertifikate), čime se doprinos volontera čini vidljivim i vrednovanim. Dolazak do željenog stanja prepoznat je Akcionim planom 2026–2027 Strategije razvoja volonterizma za period 2025–2029 (2.2.1 – Izraditi i distribuirati promotivne materijale o volonterizmu, uključujući promovisanje volonterskih knjižica, sertifikata i drugih validacionih dokumenta; Aktivnost 2.2.5 – Zagovarati ideju o validiranju volonterskog iskustva prilikom upisa na visokoobrazovnim ustanovama).⁵

(4) Slaba informisanost i motivacija građana: Trenutno stanje – građani nisu dovoljno upoznati s mogućnostima volontiranja, a mladi posebno nemaju podsticaje. Ovaj problem je prepoznat prilikom istraživanja i izrade dokumenta *Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori* i prepoznat je u preporukama u ovom dokumentu.⁶

Željeno stanje – projekti nevladinih organizacija treba da uključe aktivnosti realizovanja kampanja o značaju volonterskog angažmana i promotivnih materijala koji prate kampanje. Dolazak do željenog stanja prepoznat je Akcionim planom 2026–2027 Strategije razvoja volonterizma za period 2025–2029 (Aktivnost 2.1.4 – Sprovesti promotivne aktivnosti o značaju priznanja volonterskog doprinosa; Aktivnost 2.2.2 – Realizovati promotivne kampanje).⁷

(5) Nedostatak povezanosti s obrazovnim sistemom: Trenutno stanje - volonterizam nije dovoljno integrisan u obrazovne politike. Nedostatak povezivanja volonterizma s obrazovnim sistemom dovodi do toga da učenici slabije razvijaju praktične vještine i motivaciju, društvo gubi kulturu solidarnosti i doprinos zajednici, a dugoročno se smanjuje zapošljivost mladih i jačanje građanskog identiteta.⁸

⁴ Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (2025), *Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori*, str. 16 i 24. Dostupno na: <https://wapi.gov.me/download-preview/7478b5e3-202b-4511-be9c-991206eeb7c0?version=1.0>

⁵ Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (2025), *Strategija razvoja volonterizma za period 2025–2029 s Akcionim planom za period 2026–2027*, str. 60 i 61. Dostupno na: <https://wapi.gov.me/download-preview/a4bf1802-b7bb-4bc5-a418-5906cbd659b0?version=1.0>

⁶ Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (2025), *Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori*, str. 16 i 24. Dostupno na: <https://wapi.gov.me/download-preview/7478b5e3-202b-4511-be9c-991206eeb7c0?version=1.0>

⁷ Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (2025), *Strategija razvoja volonterizma za period 2025–2029 s Akcionim planom za period 2026–2027*, str. 58 i 59. Dostupno na: <https://wapi.gov.me/download-preview/a4bf1802-b7bb-4bc5-a418-5906cbd659b0?version=1.0>

⁸ Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (2025), *Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori*, str. 16. Dostupno na: <https://wapi.gov.me/download-preview/7478b5e3-202b-4511-be9c-991206eeb7c0?version=1.0>

Željeno stanje – projekti nevladinih organizacija treba da predvide aktivnosti koje mogu implementirati sadržaje o volontiranju u školama i fakultetima, čime se podstiče razvoj praktičnih vještina kod mladih, jača njihova društvena odgovornost i solidarnost, unapređuje povezanost obrazovanja s realnim životom te stvara konkurentnija i aktivnija generacija spremna da doprinosi zajednici. Ova težnja željenog stanja prepoznata je u nekoliko sektorskih dokumenata.

U prilog navedenom:

- ✍ Akcioni plan za period 2026–2027 Strategije razvoja volonterizma za period 2025–2029 jasno prepoznaje potrebu uvezivanja i implementacije sadržaja o volontiranju u obrazovne institucije kroz Aktivnost 2.2.3 – Distribuirati nastavne i vannastavne materijale i programe koji uključuju teme o volontiranju i Aktivnost 2.2.4 – Implementiranje sadržaja o volontiranju u obrazovnim institucijama.⁹ Ove aktivnosti direktno odgovaraju na potrebu da se volonterizam uključi i razvija u obrazovnim praksama, čime se stvara osnova za njegovo prisustvo u obrazovnim politikama. Projekti planirani javnim konkursom 2027. godine potrebno je da uključe aktivnosti za realizaciju ovih sadržaja.
- ✍ Strategija za mlade 2023–2027, kroz Operativni cilj 2 – Stvaranje uslova da mladi budu aktivni građani i građanke, uključeni u kreiranje i sprovođenje javnih politika, posebno naglašava Mjera 2.4 – Unaprijediti uslove za razvoj volonterizma. U okviru nje Aktivnost 3 – Realizacija programa volontiranja u srednjim školama direktno se povezuje s potrebom integracije volonterizma u obrazovni sistem, jer mladima omogućava da kroz vannastavne aktivnosti razvijaju građanske vrijednosti i osjećaj odgovornosti prema zajednici.¹⁰ Projekti planirani javnim konkursom 2027. godine potrebno je da uključe aktivnosti za realizaciju ovih sadržaja.
- ✍ Strategija reforme obrazovanja 2025–2035, kroz Operativni cilj 1.5 – Škola je sigurna, inkluzivna i podsticajna sredina za cjelovit i potpun razvoj svih učenika/ca, posebno naglašava Mjeru 1.5.1 – Obezbijediti učenicima/ama bogatu ponudu kreativnih, motivišućih i inkluzivnih vannastavnih aktivnosti, s fokusom na volonterski rad, jezike, umjetnost, sport, praktične vještine i ekološke inicijative i sl, osiguravajući pristup svim učenicima/ama, posebno u ruralnim područjima.¹¹ Ova mjera mapira gdje i kako volonterizam može biti integrisan u obrazovni sistem, a projekti planirani javnim konkursom 2027. godine potrebno je da uključe aktivnosti za realizaciju tih sadržaja.

⁹ Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (2025), *Strategija razvoja volonterizma za period 2025–2029 s Akcionim planom za period 2026–2027*, str 61. Dostup na: <https://wapi.gov.me/download-preview/a4bf1802-b7bb-4bc5-a418-5906cbd659b0?version=1.0>

¹⁰ Ministarstvo sporta i mladih (2023), *Strategija za mlade 2023–2027*, str. 131. Dostupno na: <https://www.strategijazamlade.me/2023-2027/>

¹¹ Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija (2025), *Strategija reforme obrazovanja 2025–2035*, str. 141. Dostupno na: <https://www.gov.me/dokumenta/c953c773-7f0a-4a1a0b5-57906d8697a7>

(6) Nedovoljno razvijeni kapaciteti i inovativni pristupi NVO sektora u oblasti volonterizma: Trenutno stanje – volonterizam se često svodi na tradicionalne forme angažovanja, dok nedostaju digitalni servisi, tematski programi ili fleksibilni modeli koji bi privukli širi krug građana.

Željeno stanje – podrazumijeva hibridni model volontiranja u kojem građani imaju mogućnost da se angažuju online kroz digitalne platforme, virtualno volontiranje, društvene mreže i gamifikaciju, dok se offline uključuju u tematske i fleksibilne programe u zajednici poput ekologije, kulture ili humanitarnih akcija. Takav sistem bi spojio dostupnost i inkluzivnost digitalnih servisa s neposrednim društvenim angažmanom, čime bi se volonterizam učinio raznovrsnijim, privlačnijim i održivim.¹²

Dodatno:

- ✎ Prema *CEV Annual Report 2024*, volonterizam u Evropi se nastoji transformisati iz pretežno tradicionalnih formi u inkluzivan i fleksibilan sistem koji, uz podršku digitalnih platformi i inovativnih modela, omogućava širem krugu građana da se aktivno uključe u društveni angažman.¹³
- ✎ U Strategiji saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022–2026, kroz Operativni cilj 2 – Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima, kreirana je Mjera 2.1 – Jačanje kapaciteta i inovativnog potencijala NVO u okviru Aktivnosti 2.1.4 – Pružanje finansijske podrške volonterskim servisima i razvoju inovacija u oblasti volonterstva¹⁴, jasno se definiše željeno stanje, a to je da za održiv razvoj volonterizma treba ulagati u njegovu inovativnost, jer se upravo kroz nove pristupe, digitalne servise i kreativne modele angažovanja volonterizam osnažuje, postaje vidljiviji i privlačniji, te dugoročno doprinosi jačanju društvene solidarnosti i aktivnog građanstva.

Relevantna istraživanja i analize u oblasti razvoja civilnog društva i volonterizma

Dostupna relevantna istraživanja koja su omogućila sagledavanje problema i njihovo definisanje kao i razumjevanje željenog stanja koje će projekti nevladinih organizacija u 2027. godini moći da pretoče u konkretne projektne aktivnosti su:

¹² International Association for Volunteer Effort (2020), *Volunteering and the digital world: Extending the power of volunteering through new technologies*. Retrieved from: <https://www.iave.org/iavewp/wp-content/uploads/2020/09/Volunteering-and-the-Digital-World-Extending-the-Power-of-Volunteering-through-New-Technologies.pdf>

¹³ Centre for European Volunteering – CEV, Brussels (2024), *Annual Report 2024*. Retrieved from: <https://www.europeanvolunteercentre.org/annual-reports>

¹⁴ Ministarstvo javne uprave (2022), *Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022–2026*, str. 63–64. Dostupno: <https://www.gov.me/dokumenta/cc6fef07-782f-4b78-8b15-fa851ccc3abf>

(1) Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori¹⁵

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga izradilo je u 2025. godini dokument *Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori* u cilju identifikacije ključnih izazova, potreba i potencijala za njegov razvoj, a u svrhu donošenja strateškog dokumenta i institucionalne podrške volonterizmu, čime se nastoji stvoriti održiv i koordinisan sistem aktivnosti koji će doprinijeti jačanju civilnog društva.

Istraživanje je obuhvatilo 43 nevladine organizacije i organizacije civilnog društva koje djeluju u širokom spektru oblasti. Većina ispitanika (72%) navela je volonterizam kao primarnu oblast djelovanja svojih organizacija. Međutim, u daljem dijelu istraživanja, kada su precizirali oblasti u kojima djeluju, ispitanici su navodili različite sektore, od socijalne zaštite i ljudskih prava, do obrazovanja, zdravlja i ekologije. Ovakav rezultat ukazuje da volonterizam ispitanici ne posmatraju kao zasebnu tematsku oblast, već prije svega kao praksu angažovanja volontera u sprovođenju aktivnosti u okviru svojih primarnih sektora djelovanja. Iz tog razloga volonterizam je prepoznat kao "primarna oblast", jer predstavlja ključni mehanizam kroz koji organizacije afirmišu građanski aktivizam i društvenu koheziju u realizaciji svojih projekata i programa.

Upravo kroz raznovrsnost područja u kojima djeluju, istraživanje je nastojalo da sagleda i praksu angažovanja volontera u organizacijama čije su oblasti djelovanja:

- Socijalna zaštita i inkluzija – briga o djeci i mladima, podrška osobama s invaliditetom, socijalna i dječja zaštita, pomoć starijim licima, rad s marginalizovanim grupama, podrška žrtvama nasilja, unapređenje života ranjivih grupa;
- Ljudska prava i ravnopravnost – zaštita ljudskih i manjinskih prava, rodna ravnopravnost, sloboda medija, razvoj interkulturalnog dijaloga, pravna zaštita i unapređenje pravnog sistema;
- Obrazovanje i omladinski razvoj – formalno i vaninstitucionalno obrazovanje, omladinska politika, građanski i omladinski aktivizam, razvoj inovativnih ideja kod mladih, zapošljavanje mladih, sportske aktivnosti;
- Zdravlje i javno dobro – zdravstvena zaštita, javno zdravlje, psiho-socijalna podrška, prevencija i rad s korisnicima psihoaktivnih supstanci;
- Ekonomija i zapošljavanje – socijalna ekonomija, zapošljavanje osoba s invaliditetom, podrška mladim preduzetnicima;
- Ekologija i lokalni razvoj – zaštita životne sredine, lokalni razvoj, bezbjednost saobraćaja;
- Evropske integracije i međunarodna saradnja – evropske i evroatlantske integracije, promovisanje evropskih politika i vrijednosti, međunarodni volonterski program;
- Kultura i mediji – kulturne aktivnosti, medijska produkcija, sloboda i razvoj medija.

¹⁵ Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (2025), *Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori*. Dostupno <https://www.gov.me/dokumenta/7478b5e3-202b-4511-be9c-991206eeb7c0>

Rezultati istraživanja iz *Mapiranja i analize stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori*¹⁶ pokazuju nekoliko ključnih trendova:

- **Uključenost volontera u aktivnosti:** Većina nevladinih organizacija angažuje volontere u realizaciji projektnih aktivnosti – čak 93% ispitanika je navelo da su volonteri uključeni, dok je manji broj (7%) odgovorio da volonteri nijesu angažovani.
- **Obuke i savjetovanje za volontere:** Većina organizacija (26) sprovodi obuke i savjetovanja za volontere, koje se odnose na njihova prava, zadatke u organizaciji i slične teme. Manji broj (14) navodi da ih ne organizuje, dok 3 organizacije nijesu dale odgovor.
- **Programi volontiranja za osjetljive grupe:** Značajan broj organizacija (27) realizuje programe volontiranja za osjetljive i marginalizovane grupe, 13 organizacija to ne čini, dok se ostale nisu izjašnjavale. Kao ciljane grupe najčešće se navode RE populacija, djeca i mladi s invaliditetom, djeca bez roditeljskog staranja, starija lica, NEET mladi, žrtve nasilja, LGBTIQ zajednica, osobe koje žive s HIV-om, kao i korisnici psihoaktivnih supstanci i njihova djeca.
- **Međunarodno volontiranje:** Manji broj organizacija (11) uključuje se u programe međunarodnog volontiranja, dok većina (27) nije aktivna u tom segment ili nema odgovor na pitanje. Najčešće se pominju European Voluntary Service, European Solidarity Corps, Erasmus programi i razmjene kroz međunarodne projekte.
- **Monitoring i evaluacija volonterskog rada:** Značajan dio organizacija (26) sprovodi monitoring i evaluaciju volonterskog rada, dok ih 13 to ne radi ili nema odgovor na pitanje. Kao metode se navode upitnici, ankete, mentorstvo, sastanci, izvještaji, baze podataka, smjernice za rad, razgovori i posmatranje.

Ključni nalazi istraživanja *Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori*:

- ◆ Istraživanje je pokazalo da se nevladine organizacije koje razvijaju volontiranje suočavaju sa značajnim nedostatkom resursa za obuku volontera, što dodatno otežava razvoj volonterskih programa.
- ◆ Analiza je utvrdila da postoji izražen problem nedovoljne informisanosti građana o volontiranju, kao i slabiji stepen motivacije za uključivanje u volonterske aktivnosti.
- ◆ Nalazi ukazuju na nedostatak inicijativa za razvoj volonterskih programa unutar obrazovnih ustanova, što dodatno usporava širenje volonterizma među mladima i širom društvenom populacijom.

¹⁶ Isto, str. 13–19

(2) "Kako potaknuti volontiranje mladih u Europi"¹⁷

Izazovi u oblasti volonterizma nisu prisutni samo u Crnoj Gori već su prepoznati i na evropskom nivou. Istraživanje *Kako potaknuti volontiranje mladih u Europi* (Civico G, Evropski volonterski centar, 2016) ukazuje da mladima često nedostaju prilike za kvalitetna volonterska iskustva. Kao glavni razlozi navode se nedovoljno finansiranje volonterskih organizacija i nedovoljno prepoznavanje njihovog doprinosa uz preporuku da se unaprijede dokazi o ekonomskoj i društvenoj vrijednosti volontiranja.

Prepoznavanje aktivnosti u sektorskim strateškim dokumentima za rješavanje identifikovanih problema

Problemi u oblasti volonterizma nisu samo identifikovani kroz navedena istraživanja, već su prepoznati i u strateškim dokumentima i kao takvi su definisani za rješavanje kroz strateške, operativne ciljeve, mjere i aktivnosti. Nosioci određenog broja aktivnosti su nevladine organizacije.

(1) Vlada Crne Gore je u decembru 2025. godine usvojila **Strategiju razvoja volonterizma za period 2025–2029 s Akcionim planom za period 2026–2027**¹⁸, čime se po prvi put sistematski pristupa planiranju, unapređenju i promociji volonterizma. Ključni ciljevi koji su identifikovali navedene probleme su:

Strateški cilj 2: Afirmacija i promocija društvene vrijednosti volontiranja

Operativni cilj 2.1: Razviti sistem podrške i motivacije za volontere → Cilj je da se uspostave mehanizmi podrške i priznanja volonterima (npr. sertifikati, nagrade, programi motivacije), kako bi se podstaklo dugoročno uključivanje građana u volonterske aktivnosti. Ovaj cilj se direktno povezuje s projektnim aktivnostima u oblasti razvoja volonterizma i saradnje s civilnim sektorom. Projekti nevladinih organizacija u 2027. godini potrebno je da sadrže programe motivacije i priznanja za volontere, te na taj način nevladin sektor ostvaruje svoju participativnu ulogu i postaje partner u afirmaciji volonterizma kao društvene vrijednosti, kroz kampanje, edukaciju i promociju.

Operativni cilj 2.2: Promovisati društvenu vrijednost volontiranja kroz kampanje i obrazovne programe → Naglašava se značaj javnih kampanja i obrazovnih sadržaja koji podižu svijest o vrijednosti volonterizma, kako bi se volonterizam prepoznao kao društvena norma i vrijednost. Projekti nevladinih organizacija u 2027. godini potrebno je da sadrže aktivnosti koje se temelje na ovim potrebama.

¹⁷ Dostupno u hrvatskom prevodu koji je objavila Hrvatska mreža volonterskih centara: https://www.volonterski-centar-ri.org/wp-content/uploads/Kako-potaknuti-volontiranje-mladih-u-Europi_CEV_info_HR.pdf

¹⁸ Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (2025), *Strategija razvoja volonterizma za period 2025–2029 s Akcionim planom za period 2026–2027*. Dostupno u <https://www.gov.me/dokumenta/a4bf1802-b7bb-4bc5-a418-5906cbd659b0>

(2) **Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030**¹⁹ u okviru ciljeva društvenih resursa prepoznaje volonterizam kao važan instrument građanskog aktivizma i održivog razvoja.

Strateški cilj 2.1: Stimulisati aktivan odnos ključnih aktera prema održivosti razvoja

Mjera 2.1.7: Podržati artikulaciju interesa građana kroz djelovanje nevladinih organizacija i neformalnih grupa (SDG 16) → Ovim ciljem se jača uloga civilnog društva u ostvarivanju održivog razvoja, kroz institucionalnu i finansijsku podršku nevladinim organizacijama.

Podmjera 2.1.7.5: Podsticati građanski aktivizam kroz razvoj i podršku volonterizma i unaprijediti relevantan zakonodavni okvir za volonterizam → Direktno povezuje volonterizam s održivošću društva. Naglašava se potreba za razvojem volonterske kulture i jačanjem zakonodavnog okvira (ovaj segment je u nadležnosti državnog organa uz participaciju drugih aktera i predstavnika nevladinog i civilnog sektora), čime se volonterizam afirmiše kao instrument građanskog aktivizma i društvene kohezije. Projekti nevladinih organizacija u 2027. godini mogu doprinijeti ostvarivanju ovog cilja kroz kreiranje onih aktivnosti koje uključuju inkluzivne programe, jačanje sopstvenih kapaciteta i podsticanje aktivnog učešća građana.

(3) **Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022–2026**²⁰

Operativni cilj 2: Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima

Mjera 2.1: Jačanje kapaciteta i inovativnog potencijala nevladinih organizacija

Podmjera 2.1.4: Pružanje finansijske podrške volonterskim servisima i razvoju inovacija u oblasti volonterstva → Ovim ciljem se direktno povezuje razvoj volonterizma s jačanjem civilnog sektora. Istovremeno se podstiče inovativnost u oblasti volonterstva, čime se otvara prostor za nove modele angažovanja građana i jačanje društvene kohezije uz prostor da nevladine organizacije ove prioritete pravce dalje oblikuju i operacionalizuju kroz projekte u 2027. godini.

(4) **Strategija za mlade 2023–2027**²¹

Operativni cilj 2: Stvaranje uslova da mladi budu aktivni građani i građanke, uključeni u kreiranje i sprovođenje javnih politika

Mjera 2.4: Unaprijediti uslove za razvoj volonterizma

¹⁹ Ministarstvo održivog razvoja i turizma (2016), *Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine*. Dostupno na: <https://www.gov.me/dokumenta/67dc487e-097d-41c8fd5-7827a19a1f5a>

²⁰ Ministarstvo javne uprave (2022), *Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022–2026*. Dostupno na: <https://www.gov.me/dokumenta/cc6fef782f-4b78-8b15-fa851ccc3abf>

²¹ Ministarstvo sporta i mladih (2022), *Strategija za mlade 2023–2027*. Dostupno na: <https://www.gov.me/dokumenta/797827ba-6d45-4e31-8ad6-651edad85974>

Aktivnost 3: Realizacija programa volontiranja u srednjim školama → Ovim se volonterizam direktno integriše u obrazovni sistem, čime se mladima pruža prilika da kroz vannastavne aktivnosti razvijaju građanske vrijednosti, socijalne vještine i osjećaj odgovornosti prema zajednici uz očekivanje da će nevladine organizacije kroz projekte u 2027. godini dodatno razvijati i sprovoditi programe školskog volontiranja u saradnji s obrazovnim institucijama.

Aktivnost 5: Unaprijediti zakonsko rješenje o volontiranju i afirmisati volontiranje među mladima → Fokus je na stvaranju povoljnog pravnog okvira (što je sistemsko pitanje koje uređuje nadležni organ uz participaciju drugih aktera i predstavnika nevladinog i civilnog sektora) i promociji volontiranja kao mehanizma osnaživanja mladih. Time se volonterizam pozicionira kao ključni instrument omladinske politike i aktivnog građanstva, a to ujedno predstavlja podsticaj nevladinim organizacijama da u projektima za 2027. godinu osmisle aktivnosti usmjerene na promociju volontiranja, informisanje mladih i razvoj inovativnih modela njihovog angažovanja.

(5) Strategija reforme obrazovanja 2025–2035²²

Operativni cilj 1.5: Škola je sigurna, inkluzivna i podsticajna sredina za cjelovit i potpun razvoja svih učenika/ca, kroz **Mjeru 1.5.1** i aktivnosti usmjerene na Obezbjedivanje učenicima/ama bogate ponude kreativnih, motivišućih i inkluzivnih vannastavnih aktivnosti, s fokusom na volonterski rad, jezike, umjetnost, sport, praktične vještine i ekološke inicijative i sl, osiguravajući pristup svim učenicima/ama, posebno u ruralnim područjima (volonterizam, jezici, umjetnost, sport, praktične vještine, ekologija) → Mapira gdje i kako volonterizam može biti integrisan u obrazovni sistem i vannastavne aktivnosti, pri čemu se prepoznaje prilika da se ovaj pristup dalje razvije i konkretizuju kroz projekte nevladinih organizacija planirane za 2027. godinu. Takođe, potrebno je u projektnim aktivnostima u 2027. godini kreirati takve aktivnosti koje omogućavaju uspostavljanje saradnje sa školama u cilju realizacije vannastavnih sadržaja koji motivišu, iniciraju i podržavaju volontiranje učenika, uz poseban fokus na dostupnost ovih aktivnosti svim učenicima/ama, uključujući i one u ruralnim područjima.

Razvoj volonterizma u Crnoj Gori mora biti strateški, inkluzivan i dugoročno održiv, kako bi se izgradio funkcionalan sistem koji će doprinijeti jačanju zajednice, socijalnoj inkluziji i ukupnom društvenom razvoju. Istraživanja, sektorski strateški dokumenti i evropski okvir (koji u nastavku navodimo) jasno potvrđuju da je razvoj volonterizma u Crnoj Gori od posebnog značaja, te da projekti nevladinih organizacija treba da se baziraju na aktivnostima koje ova Sektorska analiza sugeriše, pri čemu se finansiranje projekata nevladinih organizacija prepoznaje kao jedan od važnih mehanizama za postepenu izgradnju održivog sistema volonterizma uz istovremeno jačanje kapaciteta, vidljivosti i uloge civilnog sektora kao partnera u razvoju zajednice i sprovođenju javnih politika.

²² Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija (2025), *Strategija reforme obrazovanja 2025–2035*. Dostupno na: <https://www.gov.me/dokumenta/c953c773-7f0a-4a05-a0157906d8697a7>

Podaci (analize, studije, statistički izvještaji, itd.) koji pojašnjavaju navedeni problem	Izvor(i) podataka
<p>(1) Mapiranje i analiza stanja u oblasti volonterizma u Crnoj Gori Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (2025)</p> <p>(2) Kako potaknuti volontiranje mladih u Europi Civico G, Europski volonterski centar (2016)</p> <p>(3) <u>Rezolucija Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih: Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019–2027, (2018/C 456/01)</u> Vijeće evropske unije (2018)</p> <p>(4) <u>Preporuke Savjeta EU o mobilnosti mladih volontera iz 2022. godine (2022/C 157/01)</u> Vijeće Evropske unije (2022)</p>	<p>(1) Dostupno na: https://www.gov.me/dokumenta/7478b5e3-202b-4511-be9c-991206eeb7c0</p> <p>(2) Dostupno u hrvatskom prevodu koji je objavila Hrvatska mreža volonterskih centara: https://www.volonterski-centar-ri.org/wp-content/uploads/Kako-potaknuti-volontiranje-mladih-u-Europi_CEV_info_HR.pdf</p> <p>(3) Dostupno na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)</p> <p>(4) Dostupno na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0411(01)</p>

2.2. Navesti ključne strateško-planske dokumente odnosno propise koji prepoznaju važnost problema identifikovanih pod tačkom 2.1, kao i specifične mjere/djelove tih dokumenata koji su u vezi s identifikovanim problemima.

Naziv strateškog/planskog dokumenta/propisa	Naziv poglavlja/ mjere/ aktivnosti
<p><u>I Strategija razvoja volonterizma za period 2025–2029 s Akcionim planom za period 2026–2027</u></p>	<p>STRATEŠKI CILJ 1: Jačanje sistema i infrastrukture za volonterizam</p> <p>Operativni cilj 1.1: Unaprijediti zakonodavni i institucionalni okvir za volonterski angažman Aktivnost 1.1.4. Sprovesti istraživanja o volonterizmu na nacionalnom i lokalnom nivou</p> <p>Operativni cilj 1.2: Ojačati kapacitete organizatora volontiranja kroz podršku, obrazovanje i umrežavanje Aktivnost 1.2.1. Organizovati stručne obuke i treninge za zaposlene i volontere</p> <p>STRATEŠKI CILJ 2: Afirmacija i promocija društvene vrijednosti volontiranja</p> <p>Operativni cilj 2.1: Razviti sistem podrške i motivacije za volontere Aktivnost 2.1.1. Realizovati obuke za koordinate volontera/ organizatore volontiranja Aktivnost 2.1.2. Realizovati obuke za volontere Aktivnost 2.1.4. Sprovesti promotivne aktivnosti o značaju priznanja volonterskog doprinosa</p> <p>Operativni cilj 2.2: Promovisati društvenu vrijednost volontiranja kroz kampanje i obrazovne programe Aktivnost 2.2.1. Izraditi i distribuirati promotivne materijale o volonterizmu, uključujući promovisanje volonterskih knjižica, sertifikata i drugih validacionih dokumenata Aktivnost 2.2.2. Realizovati promotivne kampanje Aktivnost 2.2.3. Pripremiti i distribuirati nastavne i vannastavne materijale i programe koji uključuju teme o volontiranju</p>

<p style="text-align: center;">***</p>	<p>Aktivnost 2.2.4. Implementiranje sadržaja o volontiranju u obrazovnim ustanovama Aktivnost 2.2.5. Zagovarati ideju o validiranju volonterskog iskustva prilikom upisa na visokoobrazovnim ustanovama Aktivnost 2.2.9. Organizovanje volonterskih kampanja i edukativnih programa o klimatskim promjenama, njihovim posljedicama i mjerama prilagođavanja u skladu s Nacionalnim planom prilagođavanja</p> <p style="text-align: center;">***</p>
<p><u>II Nacionalna Strategija održivog razvoja do 2030. godine</u></p> <p style="text-align: center;">***</p>	<p>Tematska cjelina: Društveni resursi – Podrška vrijednostima, normama i obrascima ponašanja značajnim za održivost društva Strateški cilj 2.1 Stimulisati aktivan odnos ključnih aktera prema održivosti razvoja, predviđa Mjera 2.1.7. Podržati artikulaciju interesa građana kroz djelovanje nevladinih organizacija i neformalnih grupa (SDG 16) Podmjera 2.1.7.5 Podsticati građanski aktivizam kroz razvoj i podršku volonterizma i unaprijediti relevantan zakonodavni okvir za volonterizam</p> <p style="text-align: center;">***</p>
<p><u>III Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022–2026 s Akcionim planom 2024–2026</u></p> <p style="text-align: center;">***</p>	<p>Operativni cilj 2: Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima Mjera 2.1 – Jačanje kapaciteta i inovativnog potencijala NVO 2.1.4 Pružanje finansijske podrške volonterskim servisima i razvoju inovacija u oblasti volonterstva</p> <p style="text-align: center;">***</p>
<p><u>IV Strategije za mlade 2023–2027</u></p>	<p>Operativni cilj 2: Stvaranje uslova da mladi budu aktivni građani i građanke, uključeni u kreiranje i sprovođenje javnih politika</p>

***	***
<p><u>V Strategija reforme obrazovanja 2025–2035</u></p>	<p>Mjera 2.4 – Unaprijediti uslove za razvoj volonterizma</p> <p>1. Organizovati Info dane o prilikama za volontiranje u Crnoj Gori i inostranstvu</p> <p>3. Realizacija programa volontiranja u srednjim školama</p> <p>Operativni cilj 1.5: Škola je sigurna, inkluzivna i podsticajna sredina za cjelovit i potpun razvoja svih učenika/ca</p> <p>Mjeru 1.5.1 Obezbeđivanje učenicima/ama bogate ponude kreativnih, motivišućih i inkluzivnih vannastavnih aktivnosti, s fokusom na volonterski rad, jezike, umjetnost, sport, praktične vještine i ekološke inicijative i sl, osiguravajući pristup svim učenicima/ama, posebno u ruralnim područjima (volonterizam, jezici, umjetnost, sport, praktične vještine, ekologija)</p>

2.3. Obrazložiti na koji način nevladine organizacije mogu doprinijeti rješavanju problema identifikovanih pod tačkom 2.1, koje aktivnosti su prihvatljive za postizanje željenog rezultata, kako se planira praćenje i vrednovanje doprinosa rješavanju pomenutih problema. Navesti konkretne mjerljive pokazatelje/indikatorne za praćenje doprinosa nevladinih organizacija rješavanju identifikovanih problema i izvore verifikacije učinjenog.

Opis načina doprinosa nevladinih organizacija u rješavanju problema	Konkretni mjerljivi pokazatelji doprinosa nevladinih organizacija	Izvor(i) podataka
U prijavi na javni konkurs za 2027. godinu cijeniće se projekti nevladinih organizacija koji uključuju isključivo aktivnosti definisane u nastavku, kao ključne za rješavanje identifikovanih problema (odjeljak 2.1. sektorske analize) i ostvarivanje strateških ciljeva u oblasti razvoja volonterizma:	Svaka aktivnost treba da definiše jedan ili više mjerljivih indikatora u skladu sa predloženim okvirom, kako bi se omogućilo jasno i objektivno praćenje doprinosa strateškim ciljevima, <u>uz integraciju rodne perspektive u praćenju i vrednovanju rezultata:</u>	Izvori podataka služe za potvrdu ostvarenih rezultata aktivnosti. Svaki indikator treba biti potkrijepljen relevantnim i provjerljivim izvorima podataka (izvori su navedeni u nastavku), koje su nevladine organizacije dužne dostavljati kroz kvartalne i završne izvještaje o realizaciji projekata:

<p style="text-align: center;">***</p> <p>→ Planirane aktivnosti u okviru projekta nevladinih organizacija u 2027. godini treba da uključe sprovođenje istraživanja o volonterizmu na nacionalnom i lokalnom nivou primjenom empirijskih metoda, uključujući ankete, intervjue, fokus grupe, studije slučaja i longitudinalna istraživanja za praćenje promjena tokom vremena, kao i prezentaciju i javnu dostupnost rezultata istraživanja.</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Sprovedena najmanje 2 istraživanja na nacionalnom i lokalnom nivou (2) Broj prikupljenih anketa/učesnika u intervjuiima i fokus grupama (npr. ≥500 ispitanika) (3) Broj izrađenih analiza ili studija slučaja, najmanje jedna (4) Primjena longitudinalnih metoda u najmanje jednom istraživanju 	<p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> – Završni izvještaji istraživanja (pdf ili štampani dokumenti) – Baze podataka prikupljenih anketa i intervjua – Zapisnici s fokus grupa – Studije slučaja i analize rezultata longitudinalnih istraživanja – Evidencija o prezentacijama i promociji rezultata istraživanja na relevantnim forumima, institucijama i internet stranicama
<p style="text-align: center;">***</p> <p>→ Potrebno je da projekti nevladinih organizacija u 2027. godini uključuju aktivnosti organizovanja stručnih obuka i treninga za zaposlene i volontere kroz program licenciranog volonterskog menadžmenta.</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Organizovano najmanje 10 stručnih obuka i treninga za zaposlene i volontere/ke (2) Najmanje 50% učesnika obuka su žene (3) Broj zaposlenih (20) i volontera/ki (50) koji su uspješno završili obuku i dobili sertifikat (4) Postotak učesnika koji su pozitivno ocijenili relevantnost i kvalitet obuke (npr. ≥80% pozitivnih odgovora u evaluacionim anketama) 	<p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> – Evidencija o održanim obukama i lista prisustva polaznika – Izdati sertifikati ili potvrde o završenim obukama – Evaluacione ankete učesnika obuke – Programi i materijali obuke (agenda, sadržaj, licencirani modul)
<p style="text-align: center;">***</p> <p>→ Potrebno je da projekti nevladinih organizacija u 2027. godini uključuju aktivnosti koje se odnose na realizaciju obuka za koordinate volontera i organizatore volontiranja.</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Realizovano najmanje 2 obuke za koordinate/ke volontera/organizatore volontiranja (2) Najmanje 50% učesnika obuka su žene (3) Broj polaznika koji su uspješno završili obuku: najmanje 10 učesnika/ica po obuci 	<p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> – Evidencija o održanim obukama i lista prisustva polaznika – Evaluacione ankete učesnika – Izdati sertifikati ili potvrde o završenim obukama – Program i materijali obuke (agenda, sadržaj, licencirani modul)

<p style="text-align: center;">***</p> <p>➔ Potrebno je da projekti nevladinih organizacija u 2027. godini uključuju aktivnosti koje se odnose na realizaciju obuka za volontere.</p>	<p>(4) Postotak polaznika koji pozitivno ocijene kvalitet i relevantnost obuke: ≥80% pozitivnih odgovora u evaluacionim anketama</p> <p style="text-align: center;">***</p> <p>(1) Realizovano najmanje 10 obuka za volontere/ke (2) Najmanje 50% učesnika su žene (3) Broj polaznika/ca koji su uspješno završili/e obuku: najmanje 25 po obuci</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lista prisustva polaznika - Izdati sertifikati ili potvrde o završenim obukama - Evaluacione ankete učesnika - Izdati sertifikati ili potvrde o završenim obukama - Program i materijali obuke (agenda, sadržaj, drugi materijali)
<p style="text-align: center;">***</p> <p>➔ Potrebno je da projekti nevladinih organizacija u 2027. godini uključuju aktivnosti koje se odnose na sprovođenje promotivnih aktivnosti o značaju priznanja volonterskog doprinosa.</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <p>(4) Realizovano najmanje 6 promotivne kampanja ili aktivnosti o priznavanju volonterskog doprinosa</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evidencija sprovedenih promotivnih kampanja i aktivnosti - Lista distribuiranih materijala i broja osoba koje su primile materijale - Evidencija izdatih volonterskih knjižica i sertifikata
<p style="text-align: center;">***</p> <p>➔ Prebno je da projekti nevladinih organizacija u 2027. godini uključuju aktivnosti koje se odnose na izradu i distribuciju promotivnih materijala o volonterizmu, uključujući volonterske knjižice, sertifikate i druge validacione dokumente.</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <p>(1) Izrađeno i distribuirano najmanje 200 promotivnih materijala (brošure, letci, vodiči) (2) Broj izdatih volonterskih knjižica i sertifikata: najmanje 50 (3) Broj kampanja ili događaja u kojima su materijali korišćeni: najmanje 3</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evidencija o broju izrađenih i distribuiranih promotivnih materijala - Evidencija izdatih volonterskih knjižica i sertifikata - Izvještaji o kampanjama i događajima u kojima su materijali korišćeni

<p style="text-align: center;">***</p> <p>➔ Potrebno je da projekti nevladinih organizacija u 2027. godini uključuju aktivnosti koje se odnose na realizaciju promotivnih kampanja koje uključuju info dane o volonterizmu.</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <p>(1) Realizovano najmanje 3 promotivne kampanje o volonterizmu (2) Broj osoba obuhvaćenih kampanjama (npr. ≥1.000) (3) Najmanje 50% aktivnosti realizovano putem online kanala (društvene mreže, mediji)</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> – Izveštaji o realizovanim kampanjama – Analitika društvenih mreža i medijskih objava (reach, pregledi) – Promotivni materijali i objave (linkovi, screenshotovi)
<p style="text-align: center;">***</p> <p>➔ Potrebno je da projekti nevladinih organizacija u 2027. godini uključuju aktivnosti koje se odnose na pripremu i distribuciju nastavnih i vannastavnih materijala i programa koji uključuju teme o volontiranju.</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <p>(1) Izrađeno najmanje 3 nastavna ili vannastavna programa/materijala o volontiranju (2) Distribuirano najmanje 300 primjeraka materijala obrazovnim ustanovama ili učesnicima (3) Broj obrazovnih ustanova uključenih u aktivnosti: najmanje 5</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> – Izrađeni nastavni i vannastavni materijali (dokumenti, priručnici, moduli) – Evidencija o distribuciji materijala – Spisak uključenih obrazovnih ustanova i potvrde o saradnji
<p style="text-align: center;">***</p> <p>➔ Potrebno je da projekti nevladinih organizacija u 2027. godini uključuju aktivnosti koje se odnose na implementaciju sadržaja o volontiranju u obrazovnim ustanovama.</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <p>(1) Implementirani sadržaji o volontiranju u najmanje 5 obrazovnih ustanova (2) Broj učenika/ca – studenata/kinja obuhvaćenih aktivnostima: najmanje 200 (3) Realizovano najmanje 10 nastavnih ili vannastavnih aktivnosti (radionice, časovi, volonterske akcije)</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> – Izveštaji o realizovanim aktivnostima u obrazovnim ustanovama – Spisak uključenih ustanova i učesnika – Fotografije, programi rada i potvrde o sprovedenim aktivnostima

<p style="text-align: center;">***</p> <p>➔ Potrebno je da projekti nevladinih organizaciju u 2027. godinu uključuju aktivnosti koje se odnose na zagovaranje validacije volonterskog iskustva prilikom upisa na visokoobrazovne ustanove.</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Realizovano najmanje 3 zagovaračke inicijative ili sastanka s relevantnim institucijama (2) Broj uključenih visokoobrazovnih ustanova: najmanje 3 (3) Izrađen najmanje jedan predlog ili inicijativa za uvođenje validacije volonterskog iskustva 	<p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapisnici sa sastanaka i inicijativa - Evidencija uključenih institucija i ustanova - Dokumentovani predlozi, inicijative ili preporuke upućene nadležnim organima
<p style="text-align: center;">***</p> <p>➔ Potrebno je da projekti nevladinih organizacija u 2027. godini uključuju aktivnosti koje se odnose na organizovanje volonterskih kampanja i edukativnih programa o klimatskim promjenama, njihovim posljedicama i mjerama prilagođavanja.</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Realizovano najmanje 3 volonterske kampanje ili edukativna programa o klimatskim promjenama (2) Broj učesnika/ica uključenih u aktivnosti: najmanje 150 (3) Broj realizovanih edukativnih aktivnosti (radionice, predavanja, akcije): najmanje 6 	<p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izvještaji o realizovanim kampanjama i edukativnim programima - Lista učesnika i evidencija o prisustvu - Fotografije i programi realizovanih aktivnosti
<p style="text-align: center;">***</p> <p>➔ Potrebno je da projekti nevladinih organizacija u 2027. godini uključuju aktivnosti koje se odnose na razvoj inovativnih modela volontiranja i jačanje kapaciteta volonterskih servisa.</p>	<p style="text-align: center;">***</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Razvijena i pilotirana najmanje 2 inovativna modela ili pristupa u oblasti volonterizma (2) Broj podržanih ili unaprijeđenih volonterskih servisa: najmanje 1 (3) Broj organizacija koje su unaprijedile kapacitete za upravljanje volonterima/kama: najmanje 5 (4) Broj uključenih volontera/ki u inovativne modele: najmanje 30 	<p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izvještaji o razvijenim i implementiranim inovativnim modelima - Evidencija o podržanim volonterskim servisima i organizacijama - Opisi i dokumentacija razvijenih rješenja (metodologije, alati, platforme) - Lista uključenih volontera i organizacija

3. OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA

3.1. Navesti ključne strateške ciljeve iz sektorske nadležnosti čijem će ostvarenju u 2027. godini doprinijeti projekti i programi nevladinih organizacija.

Strateški cilj(evi) čijem ostvarenju će doprinijeti javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija u <u>2027.</u> godini	Način na koji će javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija doprinijeti ostvarenju strateških ciljeva (ukratko opisati)
<p><u>Strategija razvoja volonterizma za period 2025–2029 s Akcionim planom za period 2026–2027</u></p> <p>STRATEŠKI CILJ 1: Jačanje sistema i infrastrukture za volonterizam Operativni cilj 1.1: Unaprijediti zakonodavni i institucionalni okvir za volonterski angažman Aktivnost 1.1.4. Sprovesti istraživanja o volonterizmu na nacionalnom i lokalnom nivou</p>	<p>Javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija u 2027. godini doprinijeće ostvarenju strateških ciljeva kroz finansijsku i projektnu podršku inicijativama koje su direktno usmjerene na rješavanje identifikovanih problema (navedenih u odjeljku ove sektorske analize 2.1.), uz jasno definisane rezultate i mjerljive indikatore:</p> <p>(1) Nевladine organizacije u svoje projekne aktivnosti u 2027. godini treba da uključe <u>empirijska istraživanja</u> koja prikupljaju relevantne podatke, u skladu s aktivnošću 1.1.4. iz sektorske strategije, kako bi se prepoznale ključne barijere u razvoju volonterizma, čime se stvara osnova za povećanje razumijevanja stanja i potreba u ovoj oblasti i u skladu s tim prilagođava politika i mjere zasnovane na dokazima.</p> <p><u>Smjernice:</u> Istraživanja o volonterizmu treba da budu zasnovana na jasno definisanoj metodologiji koja je relevantna i da uključuje kombinaciju kvantitativnih i kvalitativnih metoda, poput anketiranja građana i volontera, fokus grupa s organizatorima volontiranja, studije slučaja i longitudinalna istraživanja za praćenje promjena tokom vremena, kao i intervjue s predstavnicima institucija, lokalnih samouprava i obrazovnih ustanova.</p> <p>Istraživanja mogu obuhvatiti i mapiranje postojećih volonterskih servisa, analizu kapaciteta organizacija civilnog društva, kao i identifikaciju potreba lokalnih zajednica za volonterskim angažmanom. Dobijeni rezultati treba da budu javno dostupni, promovisani i korišćeni kao osnova za unapređenje javnih politika, planiranje programa podrške i dalji razvoj oblasti volonterizma u Crnoj Gori.</p>

Operativni cilj 1.2: Ojačati kapacitete organizatora volontiranja kroz podršku, obrazovanje i umrežavanje

Aktivnost 1.2.1. Organizovati stručne obuke i treninge za zaposlene i volontere

STRATEŠKI CILJ 2: Afirmacija i promocija društvene vrijednosti volontiranja

Operativni cilj 2.1: Razviti sistem podrške i motivacije za volontere

Aktivnost 2.1.1. Realizovati obuke za koordinatore volontera/ organizatore volontiranja

Aktivnost 2.1.2. Realizovati obuke za volontere

(2) Nevladine organizacije u svoje projektne aktivnosti u 2027. godini treba da kreiraju aktivnost uspostavljanja i razvoja mreža organizatora volontiranja, u skladu s operativnim ciljem 1.2. iz sektorske strategije, kroz razmjenu iskustava, mentorstvo i međusektorsku saradnju na lokalnom i nacionalnom nivou, čime se doprinosi jačanju kapaciteta organizacija, unapređenju kvaliteta volonterskih programa i efikasnijem odgovoru na potrebe zajednice.

Smjernice: Uspostavljanje mreža organizatora volontiranja treba da bude zasnovano na jasno definisanim principima saradnje, uz uključivanje relevantnih aktera iz civilnog, javnog i obrazovnog sektora. Aktivnosti mogu obuhvatiti organizaciju zajedničkih sastanaka, radionica i konferencija, uspostavljanje mentorskih programa između iskusnijih i manje iskusnih organizacija, kao i kreiranje zajedničkih platformi za komunikaciju i razmjenu informacija.

Mreže mogu doprinijeti i boljoj koordinaciji volonterskih aktivnosti, razvoju standarda kvaliteta u oblasti volonterizma, kao i zajedničkom nastupu prema donosiocima odluka.

Rezultati ovih aktivnosti treba da budu vidljivi kroz uspostavljene funkcionalne mreže, unaprijeđenu saradnju među organizacijama i povećanu efikasnost u planiranju i realizaciji volonterskih programa, kao i kroz jaču povezanost s lokalnim zajednicama i institucijama.

(3) Nevladine organizacije u svoje projektne aktivnosti u 2027. godini treba da uključe organizovanje i realizaciju stručnih obuka i treninga za koordinatore volontera, organizatore volontiranja i same volontere, u skladu s aktivnostima 1.2.1, 2.1.1. i 2.1.2. iz sektorske strategije, čime se doprinosi jačanju kapaciteta svih ključnih aktera u sistemu volonterizma, unapređenju upravljanja volonterskim programima i povećanju kvaliteta volonterskog angažmana.

Aktivnost 2.1.4. Sprovesti promotivne aktivnosti o značaju priznanja volonterskog doprinosa

Operativni cilj 2.2: Promovisati društvenu vrijednost volontiranja kroz kampanje i obrazovne programe

Aktivnost 2.2.1. Izraditi i distribuirati promotivne materijale o volonterizmu, uključujući promovisanje volonterskih knjižica, sertifikata i drugih validacionih dokumenata

Aktivnost 2.2.2. Realizovati promotivne kampanje

Smjernice: Obuke treba da budu zasnovane na jasno identifikovanim potrebama različitih ciljnih grupa, uz razlikovanje sadržaja za koordinatore i organizatore volontiranja (upravljanje volonterima, planiranje i evaluacija programa, pravni i etički aspekti) i za volontere (razvoj vještina, timski rad, komunikacija, društvena odgovornost). Programi mogu obuhvatiti radionice, seminare, treninge i onlajn edukacije, uz angažovanje stručnjaka i praktičara iz oblasti volonterizma.

Aktivnosti mogu uključivati i razmjenu iskustava, mentorsku podršku, kao i praktičan rad kroz simulacije i uključivanje u konkretne volonterske akcije, čime se dodatno osnažuju kompetencije učesnika.

Rezultati ovih aktivnosti treba da budu vidljivi kroz unaprijeđene kapacitete koordinatora i organizatora volontiranja, povećan nivo znanja i vještina volontera, profesionalizaciju volonterskog menadžmenta, kao i veću motivaciju i uključenost građana u volonterske aktivnosti.

- (4) Nevladine organizacije u svoje projektne aktivnosti u 2027. godini treba da uključe sprovođenje promotivnih aktivnosti i kampanja usmjerenih na društvenu valorizaciju volonterskog doprinosa, u skladu s aktivnostima 2.1.4, 2.2.1. i 2.2.2. iz sektorske strategije, čime se doprinosi jačanju vidljivosti volonterskog angažmana, motivaciji građana za volontiranje i afirmaciji društvene vrijednosti volontiranja.

Smjernice: Promotivne aktivnosti treba da obuhvate izradu i distribuciju promotivnih materijala o volonterizmu, uključujući volonterske knjižice, sertifikate i druge validacione dokumente, kao i realizaciju javnih kampanja i online aktivnosti. Aktivnosti se mogu organizovati kroz radionice, događaje, medijske nastupe, partnerske inicijative i društvene mreže, s ciljem podizanja svijesti o značaju volontiranja i priznanja volonterskog doprinosa.

Aktivnost 2.2.3. Pripremiti i distribuirati nastavne i vannastavne materijale i programe koji uključuju teme o volontiranju

Aktivnost 2.2.4. Implementiranje sadržaja o volontiranju u obrazovnim ustanovama

Aktivnost 2.2.9. Organizovanje volonterskih kampanja i edukativnih programa o klimatskim promjenama, njihovim posljedicama i mjerama prilagođavanja u skladu s Nacionalnim planom prilagođavanja

Rezultati ovih aktivnosti treba da budu vidljivi kroz: povećanu društvenu valorizaciju volonterskog rada, prepoznatljivost validacionih dokumenata, veću motivaciju i uključenost volontera, kao i jaču vidljivost i afirmaciju volonterskih inicijativa u društvu.

(5) Nevladine organizacije u svoje projektne aktivnosti u 2027. godini treba da uključe pripremu, distribuciju i implementaciju nastavnih i vannastavnih materijala i programa koji integrišu teme o volontiranju, u skladu s aktivnostima 2.2.3. i 2.2.4. iz sektorske strategije, čime se doprinosi integraciji volonterizma u obrazovni sistem, razvoju građanskih vrijednosti kod mladih i jačanju dugoročne kulture volontiranja.

Smjernice: Materijali i programi treba da budu prilagođeni različitim obrazovnim nivoima (osnovne i srednje škole, fakulteti), da obuhvate i teorijske i praktične sadržaje o volonterizmu, društvenoj odgovornosti, solidarnosti i empatiji.

Aktivnosti mogu uključivati: razvoj nastavnih planova i modula o volontiranju, pomoć u organizaciji i funkcionisanju školskih volonterskih vannastavnih klubova i radionica, integraciju volonterskih projekata u školske i fakultetske programe, kao i obuke nastavnika i edukatora za implementaciju ovih sadržaja.

Rezultati ovih aktivnosti treba da budu vidljivi kroz: povećanu integraciju volonterizma u obrazovni sistem, razvijene građanske vrijednosti kod učenika i studenata, veće uključivanje mladih u volonterske aktivnosti, osnivanje i razvoj školskih volonterskih klubova, održive obrazovne programe koji promovišu solidarnost i društvenu odgovornost.

(6) Nevladine organizacije u svoje projektne aktivnosti u 2027. godini treba da uključe, u skladu s aktivnošću 2.2.9. iz sektorske strategije, organizovanje volonterskih kampanja i edukativnih programa o klimatskim promjenama, s njihovim posljedicama i

mjerama prilagođavanja, u skladu s Nacionalnim planom prilagođavanja, čime se doprinosi podizanju svijesti građana, jačanju volonterskog angažmana i edukaciji mladih o održivom razvoju i zaštiti životne sredine.

Smjernice: Aktivnosti treba da budu usmjerene na kombinaciju obrazovnih i praktičnih elemenata, uključujući radionice, predavanja, terenske akcije i volonterske inicijative koje demonstriraju mjere prilagođavanja klimatskim promjenama. Programi treba da uključuju participaciju škola, fakulteta i lokalnih zajednica, kao i saradnju s relevantnim institucijama i stručnjacima iz oblasti zaštite životne sredine.

Rezultati ovih aktivnosti treba da budu vidljivi kroz: povećanu svijest građana o klimatskim promjenama i njihovim posljedicama, angažovanost volontera u edukativnim i praktičnim aktivnostima vezanim za klimatske izazove, razvoj kompetencija mladih za djelovanje u skladu s Nacionalnim planom prilagođavanja, unaprijeđenu saradnju civilnog sektora, obrazovnih institucija i lokalnih zajednica u oblastima zaštite životne sredine i održivog razvoja.

Smjernice za pripremu i praćenje projekata

Potrebno je da nevladine organizacije u svojim projektima kreiraju i razrađuju aktivnosti definisane kao buduće projektne aktivnosti u 2027. godini u skladu sa postavljenim smjernicama za njihovu implementaciju, dok za svaki indikator iz baze već postavljenih indikatora osiguravaju relevantne i provjerljive izvore podataka. Aktivnosti koje odaberu da uključe u projekte, kao i indikator koji prate te aktivnosti moraju biti jasno uključeni u prijavu projekta, dok izvori podataka moraju biti uključeni i dokumentovani kroz kvartalne i završne izvještaje, kako bi se omogućilo objektivno vrednovanje uspješnosti realizacije projekta i doprinosa projektnih aktivnosti postizanju strateških ciljeva.

4. JAVNI KONKURSI ZA FINANSIRANJE PROJEKATA I PROGRAMA NVO – DOPRINOS OSTVARENJU STRATEŠKIH CILJEVA IZ SEKTORSKE NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

4.1. Navesti javne konkurse koji se predlažu za objavljivanje u 2027. godini u cilju doprinosa ostvarenju strateških ciljeva iz sektorske nadležnosti (i tačke 3.1.), uz prijedlog potrebnih iznosa. Ukoliko postoji mogućnost preklapanja s javnim konkursima iz nacionalnih, sredstava EU ili drugih vanjskih fondova iz nadležnosti neke druge institucije, navesti s kojim organom je potrebno koordinirati oblasti finansiranja.

Naziv javnog konkursa	Iznos	Drugi donatori s kojima je potrebno koordinirati oblasti finansiranja
"Volonterski okvir 2027"	200.000 eura	

4.2. Navesti ko su predviđeni glavni korisnici projekata i programa koji će se finansirati putem javnog konkursa. Ukratko navesti glavna obilježja svakog korisnika, njihov broj i njihove potrebe na koje projekti i programi treba da odgovore u 2027. godini.

Opis glavnih grupa korisnika, njihov broj i potrebe
<p>Korisnici ovog projekta su:</p> <ul style="list-style-type: none">• Direktne ciljne grupe su: volonteri/ke (330 od čega 50% žena), potencijalni volonteri/ke (70), korisnici/ce volonterskih aktivnosti (više od 500), učenici/ce, studenti/kinje – uopšte mladi (200), školski volonterski klubovi (najmanje 3), drugi volonterski klubovi (najmanje 1), koordinatori/ke volontera (20), organizatori volontiranja (20), volonterski servisi (najmanje 1), nevladine organizacije (11). Direktne grupe korisnika mogu biti zastupljene u sve tri crnogorske regije i njihov broj je iskazan u aproksimativnim veličinama na bazi indikatora.• Indirektne ciljne grupe su: državne institucije, obrazovne institucije, lokalne samouprave i lokalne zajednice, seoska područja, institucije koje djeluju u oblasti socijalne i dječje zaštite, zdravstvenog sistema, kulture i sporta, zatim vjerske zajednice, domaće i međunarodne nevladine organizacije registrovane u Crnoj Gori, kao i druga pravna lica iz zemlje i inostranstva koja ne posluju radi ostvarivanja profita. Pored njih, u ovu grupu spadaju i mediji, kao i šira društvena zajednica, iz sve tri regije Crne Gore. <p>Volonteri su domaća i strana fizička lica koja dobrovoljno doniraju svoje vrijeme, znanje, vještine i energiju kako bi podržali organizacije, projekte i ljude. Njihova motivacija proizilazi iz želje za društvenom odgovornošću, učenjem novih vještina i ostvarenjem pozitivnog uticaja u zajednici.</p> <p>Prema planiranim projektima nevladinih organizacija koji bi se finansirali u 2027. godini, očekuje se uključivanje najmanje 400 volontera i potencijalnih volontera kroz projektne aktivnosti, obuke, promotivne inicijative i programe u obrazovnim ustanovama.</p>

Jedan od ključnih izazova u razvoju volonterizma u Crnoj Gori je nedovoljna prepoznatljivost i valorizacija volonterskog doprinosa, što smanjuje motivaciju građana, posebno mladih, za aktivno uključivanje. Kako bi njihov angažman bio održiv i kvalitetan, neophodno je obezbijediti strukturisane programe podrške koji uključuju obuke, mentorsku podršku, validaciju doprinosa i mogućnosti za lični razvoj. Time se istovremeno povećava broj volontera i unapređuje kvalitet njihovog angažmana, čime se doprinosi jačanju društvene kohezije i razvoja civilnog sektora.

Korisnici volonterskih aktivnosti mogu biti kako fizička, tako i pravna lica, u zavisnosti od vrste pružene podrške ili usluge.

Posebnu pažnju imaju projekti koji razvijaju volonterske inicijative u ruralnim područjima, gdje ovakve aktivnosti vrše uticaj na lokalnu zajednicu i doprinose smanjenju socijalne isključenosti.

Potrebe korisnika volonterskih aktivnosti su raznovrsne i uslovljene različitim društvenim, socijalnim i institucionalnim okolnostima, te se u skladu s tim volonterske aktivnosti primarno usmjeravaju prema:

- **Osobama u stanju socijalne potrebe** – starijim licima, osobama s invaliditetom, djeci bez roditeljskog staranja, beskućnicima, siromašnima i drugima kojima je potrebna pomoć u svakodnevnom životu.
- **Organizacijama civilnog društva i nevladinim organizacijama** – koje angažuju volontere u realizaciji različitih projekata od značaja za zajednicu, bilo da su humanitarni, ekološki, kulturni ili obrazovni ciljevi.
- **Zdravstvenim ustanovama i pacijentima** – gdje volonteri mogu pružati podršku pacijentima ili olakšati rad medicinskog osoblja.
- **Lokalnim zajednicama** – kroz aktivnosti usmjerene na unapređenje životnog okruženja, poput čišćenja i uređenja javnih prostora, organizovanja događaja i sličnih inicijativa.

Precizni podaci o korisnicima volonterskih usluga trenutno nisu dostupni na nacionalnom nivou, budući da se evidencije vode kod pojedinih organizatora programa. Prema planovima projekata za 2027. godinu, očekuje se da više od 500 osoba bude direktno obuhvaćeno volonterskim aktivnostima. U okviru novog zakonskog rješenja planira se uspostavljanje centralnog registra volontera i volonterskih organizacija, što će omogućiti sistematsko praćenje i evidenciju.

4.3. Navesti očekivani ukupni broj ugovorenih projekata, odnosno ugovora koji se planira zaključiti s nevladinim organizacijama na osnovu javnog konkursa.

Očekivani broj projekata koji se planira finansirati/broj ugovora koje se planira zaključiti s NVO	
Naziv javnog konkursa: "Volonterski okvir 2027"	Očekivani broj projekata koji se planira za finansiranje, odnosno broj ugovora koji se planira zaključiti je jedanaest (11)

4.4. Navesti najviši i najniži iznosi finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu pojedinačnog javnog konkursa navedenog u tački 4.1.

Naziv javnog konkursa: "Volonterski okvir 2027"	
Najniži iznos finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu javnog konkursa: 15.000 eura	Najviši iznos finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu javnog konkursa: 20.000 eura

NAPOMENA: stavom 4 člana 32ž Zakona o NVO, definisano je: *"Ukupan iznos sredstava koja se na osnovu javnog konkursa mogu dodijeliti nevladinoj organizaciji za finansiranje projekta, odnosno programa, ne može preći 20% od ukupno opredijeljenih sredstava koja se raspodjeljuju na osnovu tog konkursa."*

5. KONSULTACIJE SA ZAINTERESOVANIM NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

5.1. Navesti na koji način je u skladu s važećim propisima obavljen proces konsultovanja NVO u procesu pripreme sektorske analize.

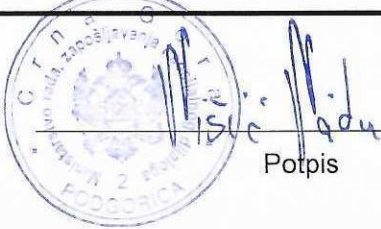
Metoda konsultacija (npr. web, email, konsultativni sastanak, itd.)	Datumi sprovedenih konsultacija	Naziv NVO koje su učestvovalе u konsultacijama
Javne konsultacije o Nacrtu sektorske analize u oblasti razvoja civilnog društva i volonterizma u 2027. godini		

6. KAPACITETI ZA SPROVOĐENJE JAVNOG KONKURSA

6.1. Navesti broj službenika/ica i spoljnih saradnika koji će biti zaduženi za sprovođenje javnog konkursa i praćenje realizacije finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija (uključujući najmanje jednu terensku posjetu, prilikom koje će se provjeravati izvršavanje ugovornih obaveza, namjensko trošenje sredstava, te postizanje rezultata planiranih javnim konkursom i odobrenim projektom/programom).

Naziv javnog konkursa	Broj službenika/ica zaduženih za sprovođenje javnog konkursa i praćenje finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija	Imena službenika/ica zaduženih za sprovođenje javnog konkursa i praćenje finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija
"Volonterski okvir 2027"	3	Snežana Ivanović Mersiha Hasanegović Biljana Vučetić

Ovjera ministarke:

<p>Naida Nišić</p> <hr/> <p>Ime i prezime</p>	<p>M.P.</p>	 <p>Potpis</p>
--	-------------	--